

ЕЛЕКТРОННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ВИКЛИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Олександр Васильович БАЛДУХА,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Електронні адміністративні послуги у сфері підприємництва є однією з найважливіших складових сучасного державного управління. Держава все частіше використовує цифрові технології для спрощення взаємодії з підприємцями, підвищення прозорості та ефективності процесів. Перехід до електронного врядування став важливим кроком у цифровізації адміністративних послуг, що дає змогу скоротити час і витрати як для державних органів, так і для бізнесу. Проте, попри очевидні переваги, правове регулювання цієї сфери залишається недосконалим, а процес цифровізації зустрічає низку викликів, пов'язаних з правовою невизначеністю, питаннями безпеки та захисту даних.

Правове регулювання електронних адміністративних послуг у сфері підприємництва є ключовим елементом формування сучасної системи державного управління. Ці послуги надають підприємцям можливість отримувати необхідні документи та дозволи, взаємодіяти з державними органами та подавати звітність через цифрові платформи. Законодавче забезпечення таких послуг спрямоване на створення прозорих, ефективних і доступних механізмів, що допомагають зменшити адміністративний тиск на бізнес, знизити корупційні ризики та спростити процедури. Основними нормативними актами, що регулюють надання електронних адміністративних послуг, є закони України «Про адміністративні послуги», «Про електронні документи та електронний документообіг», а також ряд підзаконних актів, які визначають порядок функціонування електронних платформ і сервісів. Важливу роль у правовому регулюванні відіграє забезпечення законодавчого підґрунтя для функціонування електронного підпису, який є обов'язковою складовою електронного документообігу. Електронний підпис дозволяє підтвердити справжність документів та особистість підприємця, що сприяє підвищенню рівня довіри до електронних адміністративних послуг. Іншою важливою складовою є створення єдиного державного порталу адміністративних послуг, який виступає централізованим ресурсом для надання доступу до різних видів послуг. Цей портал об'єднує в собі можливість реєстрації підприємницької діяльності, отримання ліцензій, дозволів, довідок тощо. Законодавство також передбачає інтеграцію цього порталу з іншими державними електронними системами, що дозволяє забезпечити комплексне обслуговування підприємців на одному ресурсі. Правове регулювання електронних адміністративних послуг у сфері підприємництва також включає заходи з захисту персональних даних користувачів. У зв'язку з цим важливе місце займає Закон України «Про захист персональних да-

них», який визначає порядок обробки та зберігання інформації, що надається підприємцями під час отримання адміністративних послуг. Дотримання цих вимог забезпечує безпеку і конфіденційність даних, що є важливим фактором для довіри з боку підприємців до електронних сервісів. Попри значний прогрес у впровадженні електронних адміністративних послуг, залишається низка викликів, пов'язаних з правовим регулюванням цієї сфери. Одним із таких викликів є необхідність адаптації національного законодавства до швидко змінюваних технологій і міжнародних стандартів у сфері електронного урядування. Це вимагає регулярного перегляду нормативної бази та її вдосконалення відповідно до сучасних вимог. Держава повинна забезпечити створення чітких правових механізмів для інтеграції нових технологій, таких як блокчейн, штучний інтелект та автоматизація адміністративних процесів.

Отже, правове регулювання електронних адміністративних послуг у сфері підприємництва є важливим аспектом для ефективного функціонування сучасної економіки. Воно спрямоване на створення зручних, швидких та безпечних механізмів взаємодії підприємців з державними органами. Проте розвиток цифрових технологій вимагає постійного оновлення законодавства та вдосконалення правових норм, що дозволить забезпечити відповідність сучасним потребам бізнесу та держави.

Цифровізація адміністративних послуг у сфері підприємництва відкриває нові можливості для підвищення ефективності державного управління та взаємодії з бізнесом, однак цей процес супроводжується значними викликами. Одним із ключових викликів є забезпечення безпеки персональних даних та інформації, яка передається і зберігається під час надання електронних послуг. Захист від кібератак, несанкціонованого доступу та зловживань стає критично важливим у контексті розвитку електронного урядування. Підприємці, передаючи свої дані через цифрові платформи, потребують гарантій безпеки, і держава повинна забезпечити надійні правові та технічні механізми для захисту цих даних. Наступним викликом є цифрова нерівність, яка полягає у неоднакових можливостях доступу до цифрових послуг залежно від регіону або рівня цифрової грамотності. У віддалених або сільських районах інфраструктура може бути недостатньо розвинутою, що ускладнює отримання адміністративних послуг в електронній формі. Це створює додаткові бар'єри для підприємців, які не мають стабільного доступу до інтернету або не володіють необхідними навичками для роботи з цифровими платформами. Для вирішення цієї проблеми необхідно покращувати доступ до інтернету та проводити навчальні програми для підвищення цифрової грамотності населення. Ще одним важливим викликом є технічна інтеграція різних державних електронних систем. Наразі багато цифрових платформ та сервісів функціонують автономно, що створює труднощі для підприємців, які змушені використовувати різні ресурси для отримання послуг. Відсутність єдиного технічного стандарту для інтеграції систем призводить до дублювання процедур та збільшення часу на отримання адміністративних послуг. Для подолання цього виклику необхідно забезпечити розробку єдиного технічного середовища, яке дозволить безперешкодно взаємодіяти між різними електронними сервісами та плат-

формами. Окрім цього, важливим аспектом є правова невизначеність, що супроводжує процес цифровізації адміністративних послуг. Закони та нормативні акти часто не встигають за швидкими темпами розвитку технологій, що створює правові прогалини у питаннях регулювання електронного документообігу, цифрових підписів та інших аспектів електронного врядування. Це викликає складнощі у правозастосуванні та може призвести до непорозумінь між підприємцями та державними органами. Для подолання цих проблем важливо своєчасно оновлювати нормативно-правову базу та забезпечувати її відповідність новим технологічним реаліям.

На нашу думку, цифровізація адміністративних послуг у сфері підприємництва супроводжується багатьма викликами, серед яких захист даних, цифрова нерівність, технічна інтеграція систем та правова невизначеність. Вирішення цих проблем вимагає комплексного підходу, що включає як правові, так і технічні заходи. Успішна цифровізація адміністративних послуг може значно полегшити ведення бізнесу, але для цього потрібні зусилля з боку держави щодо забезпечення належної безпеки, доступності та ефективності цифрових платформ.

Підсумовуючи, правове регулювання електронних адміністративних послуг у сфері підприємництва є важливим аспектом для ефективного функціонування сучасної економіки. Воно спрямоване на створення зручних, швидких та безпечних механізмів взаємодії підприємців з державними органами. Проте розвиток цифрових технологій вимагає постійного оновлення законодавства та вдосконалення правових норм, що дозволить забезпечити відповідність сучасним потребам бізнесу та держави.